

ZLATA VRTNICA IN METLA

- PRAVILNIK -

I. SPLOŠNO

Zlata vrtnica in metla je projekt Turističnega društva Celje (TDC) in obsega celoletno spremljanje splošne urejenosti okolja v Mestni občini Celje (MOC) po območjih posameznih mestnih četrti (MČ) in krajevnih skupnosti (KS). Spremljanje pomeni opazovanje urejenosti okolja ter pripadajočih objektov in programov, namenjenih izboljšanju urejenosti okolja ne glede na del leta oz. letni čas v daljšem časovnem obdobju.

Vsa spremljanja in opazovanja splošne urejenosti okolja s strani organizatorja projekta vnaprej niso napovedana.

II. ČASOVNI POTEK PROJEKTA

TDC vsako leto v svojem glasilu Lepo mesto ali drugih lokalnih medijih in na svoji spletni strani www.td-celje.si, objavi razpis s pogoji sodelovanja in naslove za pridobitev dokumentacije za sodelovanje pri projektu. Zbiranje predlogov za priznanja TDC za lepo urejeno okolje se vsako leto zaključi z iztekom avgusta, nato KO TDC pregleda in obravnava prispеле predloge ter najkasneje do konca septembra opravi še terenski pregled kandidatov za bronasto, srebrno in zlato priznanje TDC za urejeno okolje ter Zlato vrtnico in Metlo. Rezultati ocenjevanja so vsako leto objavljeni na zaključni prireditvi akcije Zlata vrtnica in metla, ki je v mesecu decembru.

III. KOMISIJA ZA OKOLJE PRI TDC (KO TDC):

Najmanj pet in največ dvanajst članskemu KO predseduje predstavnik TDC, ki je hkrati tudi vodja projekta. Ostali člani komisije so predstavniki različnih organizacij, ki s svojim delom kakor koli posegajo na področje urejanja okolja v MOC. Poleg predstavnikov TDC (najmanj 2 in največ 5 članov) se kot stalni člani KO TDC štejejo še predstavniki naslednjih organizacij: Hortikulturno društvo Celje (1 predstavnik), Vrtnarstvo Celje d.o.o. (1 predstavnik), Vrtnarska šola Celje (1 predstavnik), po en predstavnik izmed MČ in KS v MOC, Projektna pisarna Celje, zdravo mesto (1 predstavnik).

Predstavnik MČ in KS v komisiji se vsako leto menjata. Vrstni red predstavnikov lokalnih skupnosti je letno določen glede na abecedni vrstni red imena MČ in KS.

KO TDC se sestaja po potrebi, in sicer na utemeljeno zahtevo katerega koli izmed članov komisije.

IV. NALOGE KO TDC

Naloge KO TDC so:

1. spremljanje splošne urejenosti okolja v MOC ter posredovanje pobud in predlogov za urejanje okolja odgovornim;
2. koordiniranje in izvajanje akcije Zlata vrtnica in metla v okviru lokalnih skupnosti na območju MOC;
3. obravnavanje prispelih predlogov za akcijo Zlata vrtnica in metla ter določitev kandidatov za priznanja ter bronasta, srebrna in zlata priznanja za urejeno okolje s kratko obrazložitvijo izmed predlogov;
4. določi kandidata za Zlato vrtnico z obrazložitvijo;
5. določi kandidata za Metlo z obrazložitvijo;
6. izloči predloge v akciji Zlata vrtnica in metla, ki ne ustrezajo razpisnim pogojem;
7. opravi ogled in ocenjevanje predlogov na terenu;
8. pripravlja in izvede tudi druge akcije ali prireditve Turističnega društva Celje, ki so povezane z urejanjem okolja v MOC;

Oglede predlogov na terenu KO TDC opravi v sestavi najmanj treh članov komisije. Vsak član KO na terenu individualno oceni posamezen predlog na osnovi že pripravljenih kriterijev ocenjevanja urejenosti okolja (ocenjevalna pola), in sicer v vrednostih od 1 do 5. Seštevek ocen vseh članov komisije, preračunan v srednjo oceno, na dve decimalni natančno se šteje kot končna ocena terenskega oglada.

Ocena terenskega oglada pomaga pri odločanju KO TDC o razporeditvi kategorij priznanj za lepo urejeno okolje.

Komisija si pridržuje pravico do terenskega oglada katerega koli od podanih predlogov in v katerem koli časovnem terminu.

V. PODAJANJE PREDLOGOV

1) Mestne četrti (MČ) in Krajevne skupnosti (KS):

- Predloge oz. izbor kandidatov za priznanja, Zlato vrtnico in Metlo obravnavajo in podajo pristojni organi MČ in KS v območju MOC, vsaka za svoje lokalno območje.

- MČ ali KS lahko skupno poda največ pet predlogov v okviru razpoložljivih ocenjevalnih kategorij. MČ ali KS lahko poda na leto le en predlog za Zlato vrtnico in en predlog za podelitev Metle. Pri predlogu za podelitev Zlate vrtnice ali Metle za tekoče leto je potrebno obvezno priložiti obrazložitev za podelitev nagrade ali graje in fotografije predloga, ki so lahko v digitalni obliki.

- Za Zlato vrtnico se lahko predlaga le kandidata, ki že več let zapored uspešno skrbi za urejeno okolje in v urejenosti okolja kakovostno izstopa.

- Vsak predlog (tako za priznanja, kot tudi za Zlato vrtnico ali Metlo) mora biti podan na posebej pripravljenem obrazcu, ki ga pripravi Turistično društvo Celje. Sestavni del prijavnega obrazca je Izjava, ki določa, da se zbrani podatki lahko uporabijo le v namene projekta Zlata vrtnica in metla.

- Če predlog ni podan na omenjenem obrazcu in ne vsebuje podatkov, ki so s formularjem zahtevani, je predlog neveljaven. Obrazložitev predloga je lahko priložena obrazcu, vendar mora biti jasno navedeno, na kateri predlog se nanaša.

- MČ in KS morajo poleg izpolnjenega obrazca s predlogi priložiti še zapisnik organa MČ oz. KS, ki je o podanih predlogih razpravljal in odločal.

2) Posamezniki, društva in druge organizacije:

- Po en predlog za priznanja v urejanju okolja v okviru katere koli ocenjevalne kategorije lahko podajo tudi razne organizacije, društva s sedežem v MOC ter občani.

- Obrazec za sodelovanje v akciji lahko zainteresirani dobijo na sedežu TDC, internetni strani TDC in sedežih svojih MČ ali KS ter jih v skladu z razpisnimi pogoji pošljejo na sedež Turističnega društva Celje, Komisiji za okolje, ki bo tak predlog obravnavala in si ga ogledala na terenu.

- Predlagatelj ne more predlagati sebe za nobeno od priznanj v projektu Zlata vrtnica in metla.

- Turistično društvo Celje si pridržuje pravico do podajanja lastnih predlogov za dobitnike Zlate vrtnice in Metle.

VI. OCENJEVALNE KATEGORIJE

Ocenjevalnih kategorij v projektu Zlata vrtnica in metla je pet, in sicer:

1) individualni stanovanjski objekti

2) kmetije

3) večstanovanjski objekti

4) poslovni objekti

5) javni objekti in površine

- Med individualne stanovanjske objekte se štejejo v glavnem enodružinske hiše (do tri stanovanja) s pripadajočo okolico, kamor se šteje tudi garaža, klet ali kakšen drug dislocirani objekt.
- V kategorijo kmetij štejejo kmetije (kmetijska dejavnost) z vsem pripadajočim zemljiščem.
- Večstanovanjski objekti so večstanovanjske hiše (štiri stanovanja in več), bloki in stolpnice.
- K poslovnim objektom štejejo objekte, v katerih se odvija kakršna koli poslovna dejavnost: obrtne delavnice, biroji, gostinski lokali, hoteli, banke, trgovine, industrijski kompleksi, prostori društev in klubov.
- Med javne objekte in površine pa prištevamo vse površine javnega značaja: šole, vrtci, različni javni zavodi, administrativni objekti državnih in lokalnih inštitucij, muzeji, knjižnice, galerije in drugi, med javnimi površinami pa so trgi, ulice, parki, območja naravnih in kulturnih znamenitosti, spomeniki, spominska obeležja, rekreacijske in sprehajalne površine...

Ocenjevalno kategorijo se objektu in s tem tudi njegovi okolici opredeli na podlagi njegove namembnosti, oziroma glavne dejavnosti, ki se na območju objekta odvija. Na določeno kategorijo se nanašajo tudi točno določeni ocenjevalni kriteriji.

Če podani predlog ni uvrščen v pravo kategorijo, se šteje kot da ni bil ocenjen po ustreznih ocenjevalnih kriterijih. V tem primeru si KO TDC pridržuje pravico spremeniti ocenjevalno kategorijo in s tem tudi kriterije ocenjevanja za tak predlog.

VII. OCENJEVALNI KRITERIJI

Posamezni ocenjevalni kriteriji so prilagojeni posamezni kategoriji objektov in njihovi okolici. Komisija za okolje lahko kriterije ocenjevanja smotrno spremeni, vendar le pred objavo razpisne dokumentacije za tekoče leto.

Razlaga kriterijev ocenjevanja:

Vsem kategorijam je enak prvi ocenjevalni kriterij - **celostna ureditev okolja**, kjer ocenjujemo splošen vtis, ki ga objekt in njegova okolica naredi na opazovalca. Osredotočimo se v glavnem na razporeditev različnih dejavnosti, oziroma površin (npr. zelene površine v primerjavi z asfaltom, čistoča površin, urejenost objekta, vonj, zvok...). Ocena opazovalca je lahko zelo subjektivna, vendar pa lahko posebej poudari vlogo vsestranske urejenosti neke okolice.

Vsem kategorijam je skupen tudi ocenjevalni kriterij **ureditve oken, balkonov, teras**, kjer spremljamo poleg vzdrževanja predvsem njihovo ocvetličenje. Pomen ocenjevanja ocvetličanja oken in balkonov je poudarjen pri stavbah v mestnem jedru, kar se še posebej nanaša na stavbe javnega značaja in večje več stanovanjske stavbe. Namreč ocvetličena okna v strnjem mestnem naselju, kjer ni veliko možnosti za vzdrževanje zelenih površin, doprinesejo k lepšemu in bolj prijaznemu okolju.

Skupen je tudi ocenjevalni kriterij **vzdrževanja in čistoče neposredne pripadajoče okolice**. Kriterij smo dodali zaradi dejstva, da so javne površine ob lastniških parcelah ali površine »brez lastnikov« zanemarjene. Vsekakor so take površine skrb javnih služb, vendar pa lahko nemalokrat prav stanovalci, lastniki ali upravljalci poslovnih, oziroma javnih objektov, sami poskrbijo za urejenost neposredne bližine njihove parcele (npr. smeti v obcestnem jarku, v živih mejah, na gozdnem robu ob meji parcele, smeti na zelenicah in druge površine ob trgovinah, trgovskih centrih...).

Individualni stanovanjski objekti so za ocenjevanje najmanj problematična kategorija. Ocenjuje se urejenost parcele in objekta ter neposredna okolica (urejenost ob mejah parcele, dovozne poti, obcestni jarki...)

Kmetije je potrebno ocenjevati v ločeni kategoriji zaradi njihove specifične gospodarske dejavnosti. H kmetiji se prištevata stanovanjski objekt, gospodarska poslopja, dvorišče ter tudi

druge obdelovalne površine. Upošteva se urejenost kmetije kot celote (npr. vzorno vzdrževani objekti, čistoča dvorišča, urejenost obdelovalnih površin, poljskih poti, gozda...).

Pri ocenjevalnih kriterijih **večstanovanjskih objektov in njihove okolice** se ocenjuje objekt kot celota, upoštevana pa je zlasti skupna raba različnih površin v samih objektih in njihovi okolici. Čista in vzdrževana okolica takih objektov (da na površinah ni smeti ali pasjih iztrebkov, vzdrževane gredice, drevje, urejene peš poti, igrišča...) ter čistoča skupnih prostorov v objektu kažejo na odnos stanovalcev do svojega najbližjega okolja. Zaradi koncentracije večjega števila gospodinjstev na majhni površini je pomembno tudi, kako je urejeno zbirno mesto za odpadke.

Kategorija **poslovnih objektov** je obširna zaradi dejavnosti, ki jih lahko obsega. Ocenjevalni kriteriji so tu splošni, vendar je potrebno upoštevati specifično posamezne poslovne dejavnosti. Namreč, pri opazovanju urejenosti okolice industrijskega objekta bomo ocenjevali npr. urejenost okolice skladišč, proizvodnih obratov, dvorišč, dovoznih poti, zelenih površin, pri ocenjevanju gostinskega lokala pa bomo pozorni na ocvetličanje, urejenost letnega vrta, neposredne okolice... V tej kategoriji je še posebej izpostavljen kriterij ureditve deponiranja in odvoza odpadkov.

Javni objekti in površine so izpostavljeni skupni rabi prostora. Lastniki in upravljalci javnega prostora so zato zadolženi tudi za njihovo vzdrževanje in urejanje. V to kategorijo spadajo tako objekti kot tudi odprte površine (parki, zelenice, trgi, ulice, rekreacijske površine...). Ocenjuje se urejenost javne stavbe (fasada, ocvetličanje, vhod, dostop, čistoča notranjih prostorov, parkirišče...) in čistoča javne površine (da ni smeti na zelenicah in drugih površinah, vzdrževano drevje, cvetlične grede, urejene poti...). Na ulicah in trgih se ocenjuje tudi t.i. ulični inventar, kamor sodijo razsvetljava, koši za smeti, znaki, smerokazi in druga signalizacija, klopi... Pri spomenikih se ocenjuje vzdrževanje, oziroma stanje spomenika in neposredne okolice. Pri zgodovinskih in zaščiteneh objektih je potrebno še posebej paziti na to, da se ohranjajo detajli in originalne posebnosti objektov.

V to kategorijo spadajo tudi javni zdravstveni zavodi in bolnišnica, kjer je še posebej potrebno ocenjevati dostopnost objektov in čistočo površin ter ureditev zbirnega mesta za odpadke.

KRITERIJI - tabela

	Kategorija:	Kriteriji ocenjevanja:
1	Individualni stanovanjski objekti	<ul style="list-style-type: none"> - celostna ureditev okolja, - ureditev oken, balkonov, teras - vzdrževanje in čistoča vrta, - vzdrževanje objekta (hiše), - vzdrževanje in čistoča neposredne pripadajoče okolice (pločnik, bankina...)
2	Več stanovanjski objekti (bloki, stolpnice, hiše...)	<ul style="list-style-type: none"> - celostna ureditev okolice objekta - angažiranost stanovalcev objekta in urejenost skupnih prostorov (zlasti podstrešja in kleti) - ureditev oken in balkonov - vzdrževanje in čistoča okolice objekta (vozne, parkirne in zelene površine, cvetlični in drevesni nasadi, klopi, igrišča, koši za odpadke...) - vzdrževanje in čistoča neposredne pripadajoče okolice (pločnik, podhod, bankina...) - ločeno zbiranje odpadkov in ureditev zbirnega mesta za odpadke

3	<p>Poslovni objekti (trgovine, gostišča, obrtni in industrijski objekti, poslovni objekt z večimi lastniki)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - celostna ureditev okolice objekta - vzdrževanje in čistoča objekta/-ov (fasade, dostopi, skupni prostori, kleti, podstrehe, skladišča...) - ocvetličanje oken, balkonov, teras - vzdrževanje in čistoča okolice objekta (urejenost voznih, parkirnih in zelenih površin, cvetlični in drevesni nasadi, koši za odpadke, urejenost letnega vrta...) - vzdrževanje in čistost neposredne okolice (pločnik, podhod, bankina, zelena površina...) - ločeno zbiranje odpadkov, ureditev zbirnega mesta za odpadke, ureditev deponiranja in odvoza odpadkov
4	<p>Javni objekti in površine (šole, zavodi, gledališče, muzeji, galerije, igrišča, trgi, upravni in drugi administrativni objekti, bolnišnica, park, spominska in zgodovinska obeležja)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - celostna ureditev okolice objekta ali javne površine - vzdrževanje in čistoča objekta/-ov (fasade, vhodi, dostopi, kleti, podstrehe, skladišča, stanje spomenika ali obeležja, ulična oprema in osvetlitev...) - ocvetličanje oken, balkonov, teras - vzdrževanje in čistoča okolice objekta (urejenost voznih, parkirnih in zelenih površin, cvetlični in drevesni nasadi, koši za odpadke, klopi, igrala, sprehajalne in rekreacijske površine...) - vzdrževanje in čistost neposredne okolice (pločnik, podhod, bankina, zelena površina...) - ločeno zbiranje odpadkov in ureditev zbirnega mesta za odpadke
5	<p>Kmetije</p>	<ul style="list-style-type: none"> - celostna ureditev okolja - ureditev oken, balkonov, teras - vzdrževanje in čistoča dvorišča, vrta, drugih zelenih površin - vzdrževanje objektov (hiša, hlev, drugi gospodarski objekti, gnojne jame) - vzdrževanje in čistoča neposredne pripadajoče okolice (pločnik, bankina, cestni jarek...) - ureditev deponiranja in odvoza odpadkov

VIII. NAGRADE:

Turistično društvo Celje vsako leto na podlagi odločitev KO TDC podeli letno več priznanj TDC za lepo urejeno okolje, več bronastih, srebrnih in zlatih priznanj TDC za lepo urejeno okolje ter eno Zlato vrtnico in eno Metlo.

Priznanje TDC za lepo urejeno okolje lahko dobi tisti, ki že več let zapored lepo skrbi za svoje okolje in je v tekočem letu zanj podala predlog lokalna skupnost ali komisija za okolje TDC.

Bronasto priznanje TDC za lepo urejeno okolje lahko dobi tisti, ki ga je predlagala lokalna skupnost ali komisija za okolje TDC ter je že prejel vsaj eno priznanje TDC za lepo urejeno okolje.

Srebrno priznanje TDC za lepo urejeno okolje lahko dobi tisti, ki ga je predlagala lokalna skupnost ali komisija za okolje TDC ter je prejel vsaj dve priznanji TDC za lepo urejeno okolje ali eno bronasto priznanje TDC.

Zlato priznanje TDC za lepo urejeno okolje lahko dobi tisti, ki ga je predlagala lokalna skupnost ali komisija za okolje TDC ter je prejel vsaj tri katera koli priznanja TDC za lepo urejeno okolje.

Zlato vrtnico lahko prejme tisti, ki je prejel vsaj tri katera koli priznanja TDC za lepo urejeno okolje in po mnenju KO TDC z ureditvijo svoje okolice v tekočem letu zelo izstopa izmed

podanih predlogov za Zlato vrtnico ali priznanja. UO si pridržuje pravico, da lahko sam določi prejemnika Zlate vrtnice za tekoče leto.

Metlo prejme tisti, ki okolico svojega objekta zanemarja in je zato izstopajoč in moteč dejavnik v lokalnem okolju.

Dobitnik Zlate vrtnice za tekoče leto prejme posebno priznanje Turističnega društva Celje, ki se loči od ostalih priznanj, na katerem je jasno navedena letnica prejema priznanja in umetniško izdelano statuo ali izdelek umetnostne obrti, ki ga določi Upravni odbor TDC.

Dobitnik Metle za tekoče leto prejme posebno priznanje Turističnega društva Celje, ki je ločljivo od ostalih priznanj, na katerem je jasno navedena letnica prejema priznanja in metlo.

Rezultati akcije Zlata vrtnica in metla so objavljeni v aktualnih lokalnih medijih in internetu.

Pravilnik akcije je na predlog Komisije za okolje pri TDC obravnaval in potrdil Upravni odbor Turističnega društva Celje na svoji 6. redni seji, ki je bila 01. junija 2005 v prostorih društva.

Turistično društvo Celje
Matija Golner,
predsednik